nieuws

Terugblik op 25 jaar landinrichting in de Westhoek

nieuws

De provincie West-Vlaanderen, de regionale landschappen IJzer en Polder en West-Vlaamse heuvels, het Westhoekoverleg, Westtoer en de Vlaamse Landmaatschappij hebben een intentieverklaring afgesloten voor het behoud en de ontwikkeling van de open ruimte in de Westhoek. Een landinrichtingsproject investeerde 25 jaar lang in de omgevingskwaliteit en dat willen de overheidsorganisaties niet verloren laten gaan. Zij blijven zich engageren voor landschapszorg. Gelet op de uitdagende context, financieel en anderszins (klimaatverandering, schaalvergroting landbouw, veroudering inrichtingswerken, enz.) staan ze open voor nieuwe allianties en financieringsvormen.

24 MEI 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:34

Lees meer over:
platteland
ruimtelijke ordening

De provincie West-Vlaanderen, de regionale landschappen IJzer en Polder en West-Vlaamse heuvels, het Westhoekoverleg, Westtoer en de Vlaamse Landmaatschappij hebben een intentieverklaring afgesloten voor het behoud en de ontwikkeling van de open ruimte in de Westhoek. Een landinrichtingsproject investeerde 25 jaar lang in de omgevingskwaliteit en dat willen de overheidsorganisaties niet verloren laten gaan. Zij blijven zich engageren voor landschapszorg. Gelet op de uitdagende context, financieel en anderszins (klimaatverandering, schaalvergroting landbouw, veroudering inrichtingswerken, enz.) staan ze open voor nieuwe allianties en financieringsvormen.

Als sluitstuk van 25 jaar landinrichting in de Westhoek lieten de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de provincie West-Vlaanderen een studie opmaken door landbouwonderzoeksinstituut ILVO. Uit deze studie blijkt dat de impact van de investeringen door landinrichting, ter waarde van 18 miljoen euro in een kwarteeuw, en de gebiedsgerichte werking van de provincie in deze landelijke streek hun vruchten hebben afgeworpen. Landinrichting heeft geholpen bij het vervullen van de diverse functies van de open ruimte, bijvoorbeeld door de aanleg van nieuwe fietsassen en wegeninfrastructuur en het beter ontsluiten van landbouwpercelen. Ook de voorzieningen voor recreanten en de inrichting van natuurgebieden, zoals de Noordduinen en IJzervallei, zijn daar voorbeelden van.

De kritische terugblik door ILVO op het landinrichtingsproject bracht ook pijnpunten aan het licht. Zo loopt het na aanpassingswerkzaamheden aan het landschap soms mis met beheer daarvan omdat de financiële middelen tekortschieten, of omdat onduidelijk blijft wie er voor verantwoordelijk is. Ook de schaalvergroting in de landbouw is een uitdaging. De steeds intensiever georganiseerde landbouw is niet altijd bevorderlijk voor het kwetsbare landschap en milieu. Minder grondgebonden bedrijven dreigen ook hun hechte band met de omgeving te verliezen. Nog van een andere orde is de klimaatuitdaging. Van nature

is de Westhoek een waterrijke regio door het IJzerbekken en de afwatering van de polders, maar gedeputeerde Guido Decorte waarschuwt dat de klimaatverandering het watersysteem uit balans kan brengen. We mogen ons aan wateroverlast verwachten, maar evengoed aan droogtepieken waardoor er soms maar weinig water zal stromen in de polderwaterlopen.
Door hun kleine inwonersaantal hebben landelijke gemeenten weinig belastinginkomsten en schiet het onderhoud van het landschap er soms bij in. VLM-bestuurder Toon Denys verwees in dat verband naar het beeldmateriaal dat fotografen aanleverden over 25 jaar landinrichting. “Het resultaat is zowel bemoedigend als verontrustend. Bemoedigend, omdat we zien dat de Westhoek gegroeid is in kwaliteit: bijzondere plekken zoals de Noordduinen, de Moeren, de kom van Lampernisse en de IJzervallei zijn parels geworden. Het vlakke polderlandschap waar je voorheen moeilijk kon in doordringen, is nu een waar fietsparadijs waar menig landbouwer onthaal op de boerderij met voedselproductie combineert. Het is echter verontrustend om te zien hoe inrichtingwerken (picknickbanken, half verharde fietspaden, infoborden, …) snel verouderen.”
Door het afsluiten van een intentieverklaring geven de overheidsorganisaties aan dat ze die uitdagingen willen aanpakken. Dat wil in de eerste plaats zeggen de bestaande infrastructuur beter onderhouden. Bij het verder inrichten van het landschap zal ingezet worden op een zo extensief mogelijk beheer. Zogenaamde ‘nieuwe wildernis’ levert met minder inrichtings- en beheerkosten interessante plekjes op. Voor de opbouw en het onderhoud van een kwaliteitslandschap zullen het Regionaal Landschap, de provincie West-Vlaanderen, de gemeenten en de Vlaamse Landmaatschappij samen naar een geschikte organisatievorm zoeken.
Bij het beheer van de open ruimte en de financiering daarvan worden ook de mogelijkheden van publiek-private samenwerking bekeken. Dat zou de vorm kunnen aannemen van een landschapsfonds, een regionaal fonds of een streekrekening. Voor concrete projecten is crowdfunding een optie. Andere vernieuwende ideeën zijn landschapsbeheer koppelen aan fiscale voordelen en de bezoeker laten bijdragen aan de landschapszorg. De ondertekenaars zijn duidelijk niet vies van een experiment want ze willen voldoende grenzenvrije experimenteerruimte voorzien, specifiek om de ontwikkeling van landbouw, natuur, economie en recreatie te koppelen aan een antwoord op de waterproblematiek.
In het licht van de klimaatverandering is water een dankbaar thema. Het IJzerbekken en de afwatering van de polders vormen een heel fijnmazig blauw netwerk. Enkele ideeën die daaromtrent leven zijn ‘waterboeren’, samenwerkingsverbanden voor waterbeheer en recreatieve ontsluiting van het waternetwerk. De dynamiek die ontstaat door de slimme inzet van middelen en instrumenten zal nog verder aangewakkerd worden door een beroep te doen op geëngageerde inwoners die zorg dragen voor ‘hun’ landschap. Om een aantal ambities te kunnen waarmaken, wordt een duurzame verankering van het Loket Onderhoud Buitengebied bepleit. Nu draait dat op projectmatige basis, in de schoot van de Regionale Landschappen. In 2018 zullen de twee Regionale Landschappen samensmelten tot één Regionaal Landschap Westhoek. Naar dat voorbeeld kan het loket alle Westhoekgemeenten bedienen. Van het nieuwe decreet Landinrichting worden nieuwe samenwerkingsmogelijkheden verwacht.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada